

MEKSİKA EKONOMİK GÖRÜNÜM

TABLO 1- Meksika en fazla ithal ettiği ana 6 kalem - İthalat verileri
Tüm tablolarda belirtilen tüm rakamlar Bin ABD Doları olarak verilmiştir.

Fasıl	Ürün Adı	Ticari Göstergeler				
		2013 Toplam İthalat Hacmi	2013 Ticari Denge	2009-2013 yılları arasında senelik büyüme hacmi (%)	2013 Dünya İthalatındaki Payı (%)	2013 İthalatta dünyadaki sıralaması
TOTAL	Tüm ürünler	381,210,149	-1,087,335	13	2	15
'85	Elektrik ve Elektronik	83,696,661	-5,860,116	10	3.3	7
'84	Makine, nükleer reaktörler, kazanlar, vb	62,449,967	-8,497,452	14	3	9
'87	Demiryolu, tramvay dışındaki Araçlar	33,393,764	43,799,228	16	2.5	9
'27	Mineral yakıtlar, yağlar, damıtma ürünleri, vb	32,909,496	15,862,451	20	1	21
'39	Plastik ve mamülleri	20,809,738	-12,732,728	12	3.5	5
'90	Optik, fotoğraf, teknik, tıbbi, vb aparat	12,406,508	401,438	9	2.2	12
'29	Organik Kimyasallar	10,030,628	-7,376,797	11	2.1	16
'73	Demir ve çelikten mamül	8,858,456	-3,127,326	14	2.9	7
'72	Demir ve çelik	8,674,437	-4,980,996	15	2.2	15

Fasıl	Ürün Adı	Meksika'nın Türkiye'den İthalatı				Türkiye'nin Dünya ülkelerine ihracatı			Meksika'nın Dünya ülkelerinden yaptığı ithalat		
		2013 Hacmi	2009-2013, yılları arası senelik büyüme hacmi	Meksika'nın İthalatındaki payı	Türkiye'ye uygulanan Gümrük vergisi değeri	2013 hacmi	2009-2013 senelik büyüme değeri %	Dünya ithalatındaki payı (%)	2013 hacmi	2009-2013 senelik büyüme değeri.%	Dünya ithalatındaki Payı
TOPLAM	Tüm ürünler	527,103	22	0.1		151,796,484	11	0.8	381,210,149	13	2
'84	Makine, nükleer reaktörler, kazanlar, vb	88,268	27	0.1	4.5	12,992,095	13	0.7	62,449,967	14	3
'87	Demiryolu, tramvay dışındaki Araçlar	64,160	27	0.2	25.6	17,001,047	7	1.3	33,393,764	16	2.5
'62	Giyim eşyası, aksesuar, örme veya tığ işi olmayan	51,434	10	3.8	30	5,714,787	8	2.8	1,369,012	10	0.7
'61	Giyim, aksesuar, örme veya tığ işi ürünler	40,084	11	2.5	30	9,246,987	7	4.1	1,581,752	13	0.8
'85	Elektrik ve Elektronik	36,962	44	0	4.6	9,544,686	10	0.5	83,696,661	10	3.3
'74	Bakır ve mamülleri	31,566	132	1.1	6.6	1,456,673	23	0.9	2,811,811	7	1.7
'72	Demir ve çelik	19,448	33	0.2	5.3	9,921,244	8	2.5	8,674,437	15	2.2
'73	Demir ve çelikten mamül	17,735	105	0.2	5.7	6,148,743	9	2	8,858,456	14	2.9

TABLO 2- Meksika -Türkiye arasındaki Ticari veriler (İthalat ve İhracat), ve ticarete konu temel il 9 madde 2013 Meksika - tüm ürün seviyelerinde toplam İthalat göstergeleri (2 haneli olarak alınmıştır)

Meksika-Türkiye Dış Ticareti

Türkiye ve Meksika arasındaki dış ticaret rakamları, iki ülkenin toplam dış ticaret rakamları içinde cüz'i düzeyde seyretmesinin yanı sıra, iki ülkenin resmi istatistiklerine göre önemli farklılık arz etmektedir. Bu durum, iki ülke arasındaki ticaretin önemli bir bölümünün üçüncü ülkeler üzerinden, özellikle de ABD ve AB ülkeleri üzerinden gerçekleştirildiğini göstermektedir. Meksika'nın ABD ve AB ile STA'sı bulunmasına rağmen, özellikle Meksika'ya ithalatta menşe kurallarına büyük önem verildiği için, mezkûr ülkeler üzerinden nihai olarak Meksika'ya giden ülkemiz menşeli ürünlerin herhangi bir gümrük vergisi muafiyetinden yararlanması söz konusu değildir. Bu çerçevede düşünüldüğünde, gerek Meksika'lı ithalatçıların tarihsel, lojistik ve kültürel nedenlerle, ABD ve özellikle İspanya gibi AB ülkelerinden ithalat yapmayı tercih etmeleri, gerekse ülkemizden Meksika'ya doğrudan mal sevkiyatının, bazı durumlarda hacim ve lojistik itibarıyla kârlı olmaması doğrudan ticareti engellemektedir. Sonuç olarak üretici/ihracatçılarımızın daha rekabetçi şartlarda Meksika pazarına ürün sokması zor olmaktadır. İki ülke sanayiince üretilen ürünlerin iki ülke tüketici/kullanıcılarına sunulması konsepti çerçevesinden bakıldığında, 2011 yılında Türkiye ile Meksika arasındaki dış ticaret hacminin 1 milyar ABD dolarını aştığı ve ticaret açığının ülkemiz aleyhine 475 milyon ABD doları olarak gerçekleştiğini söylemek mümkün bulunmaktadır. 2013 rakamları ise yukarıda görüldüğü gibi gibidir.

İki ülke istatistiklerinin genel ticaret rakamları bağlamında farklılık arz etmelerine ilave olarak, hangi istatistiğin kullanıldığına bağlı olmak üzere, iki ülke arasındaki ticaretin ürün kompozisyonu bağlamında da önemli farklılıklar arz ettiği görülmektedir.

Ekonominin Genel Yapısı

Ekonomik yapısı, Meksika Devriminin ardından kabul edilen ve değişikliklere karşın halen yürürlükte olan 1917 Anayasasına dayalı olan Meksika, öz konusu Anayasanın ardından uygulamaya geçirilen ve daha çok ülkenin kendi kaynakları ile dışa kapalı bir büyüme modeli, toprak reformu ve altyapıyı geliştirme gibi araçlarla birlikte, ekonomik gelişmeyi sağlamıştır. Ülke 1982 tarihinden itibaren liberal ekonomi modeli ile uyumlu reformları başlatmıştır. 1988-1994 arası Meksika Devlet Başkanı kamu mülkiyetinde bulunan işletmeleri özelleştirmiş, ABD ve Kanada ile serbest ticaret anlaşması müzakerelerini başlatarak söz konusu anlaşmayı imzalamış ve ekonomide liberal bir dönüşümü önemli oranda gerçekleştirmiştir. 1994 yılında yürürlüğe giren Kuzey Amerika Serbest Ticaret Anlaşması (NAFTA), Meksika için önemli bir dönüm noktası olmuş, özellikle ABD piyasasına üretim için ülkeye yapılan doğrudan yabancı yatırımların artmasında etkili olmuştur. Daha sonraki yıllarda da Meksika, AB ve çeşitli ülkelerle serbest ticaret anlaşmaları imzalayarak dışa açık liberal ekonomiye sahip olma özelliğini pekiştirmiştir.

Tercihini dışa açık ve liberal bir ekonomiden yana koyan Meksika, diğer Latin Amerika ülkelerinden farklı olarak korumacılığın göreceli olarak az olduğu ve ortalama olarak düşük bir gümrük vergisi oranına sahip bir ülkedir. Meksika, NAFTA ile birlikte dünyanın en büyük ekonomisi olan ABD'ye komşu ülke olma avantajını daha fazla kullanma imkanına erişmiştir. ABD piyasası için üretim yapmak isteyen ABD'li firmalar ve diğer ülke firmaları, Meksika'nın ucuz işgücünden yararlanmak için bu ülkeye yatırım yapmaktadırlar. ABD piyasası için üretim yapan firmalar, lojistik avantajı nedeniyle genellikle ülkenin kuzeyini tercih etmeleri sonucu başkent Meksiko ve çevresi dışında Meksika'nın kuzeyi en fazla sanayileşen ve refah seviyesinin en fazla olduğu bölge olmuştur.

Meksika'nın ABD ekonomisi ile sıkı bir bağ içerisinde olmasının olumsuz sonucu ise, ABD ekonomisinde görülebilecek bir olumsuz gelişmeden, ihracatının % 80'i ve ithalatının % 50'sinin ABD ile gerçekleştirildiği Meksika ekonomisinin de doğrudan ve önemli ölçüde etkilenmesidir. Nitekim 2008 ve 2009 yıllarında ABD ekonomisinin bir kriz içine girmesiyle birlikte, 2009 yılında Meksika ekonomisinde % 6 oranında bir küçülme yaşanmıştır. ABD ekonomisine olan bu eklenmeden Meksikalı yetkililer de rahatsızlık duymakta ve ülkelerinin dış ticaretini ülkeler açısından çeşitlendirmeye çalışmaktadırlar. Bu çeşitlendirmenin en önemli adımı olarak diğer ülkelerle de serbest ticaret anlaşması imzalama yolunu tercih eden Meksika'nın imzaladığı ve hali hazırda yürürlükte olan serbest ticaret anlaşmaları 44 ülkeyi kapsamaktadır.

Tablo 3-Temel ekonomik Göstergeler

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
GSYH (Cari, milyar ABD doları)	848,9	952,3	1.035,9	1.094,5	882,4	1.035,9	1.155,3
GSYH (Satın Alım Gücü Paritesi, milyar ABD doları)	1.298,2	1.444,2	1.534,9	1.630,8	1.552,6	1.651,9	1.760,9
Büyüme Oranı (%)	3,3	5,1	3,4	1,2	-6,0	5,6	3,9
Kişi Başı GSYH (Cari, ABD doları)	7.973	8.831	9.485	9.893	7.876	9.133	10.064
Kişi Başı GSYH (Satın Alım Gücü Paritesi, ABD doları)	12.191	13.392	14.053	14.741	13.859	14.564	15.340
Enflasyon (% Tüketici Fiyatları)	4,0	3,6	4,0	5,1	5,3	4,2	3,4
İhracat (milyar ABD doları)	214,2	249,9	271,8	291,3	229,7	298,3	349,7
İthalat (milyar ABD doları)	228,2	263,5	290,2	318,3	241,5	310,2	361,1

Tarım

Günümüzde Meksika köylüleri, işlettikleri küçük arazilerin genellikle sahibi konumundadırlar ve tarımla iştigal eden söz konusu küçük toprak sahiplerine belirli limitleri aşmamak üzere doğrudan gelir desteği ödenmektedir. Ayrıca ülkede, makineleşmenin olduğu ve sermayeye sahip büyük tarım işletmeleri bulunmakta ve bu işletmelerde üretilen ürünler Meksika piyasasında tüketilmesi yanında, NAFTA'dan da faydalanarak ABD ve Kanada'ya ihraç edilmektedir. Meksika, tropikal iklimden çöl iklimine kadar sahip olduğu iklimsel farklılıklar ile birçok tarımsal ürün için uygun şartlara sahiptir. Halihazırda toplam 2 milyon km² olan ülke toplam yüzölçümünün % 13'ü tarımsal faaliyetler için kullanılmaktadır. Meksika, arazi büyüklüğü yanında değişik iklimlere ve coğrafi şartlara sahip olmasıyla hayvancılık açısından elverişli şartlara sahip bulunmaktadır. Meksika özellikle büyükbaş hayvan ve tavuk eti üretiminde, dünyada ön sıralarda gelmektedir. Ülkede, küçük çaplı işletmelerine hektar başına verilen doğrudan destek dışında, tarımda makineleşme, modernizasyon, yenilik, proje gibi konular bazında destekler verilmektedir. 2010 yılında Meksika'da devletin tarım sektörüne verdiği toplam destek miktarı 14,78 milyar Meksika pesosudur (yaklaşık 1,17 milyar ABD doları). Aynı yıl hektar başına verilen destek sonbahar-kış dönemi için 963, ilkbahar-yaz dönemi 2.263 Meksika pesosu (sırasıyla 76,21 ve 179,1 ABD doları olmuştur. Meksika'nın geleneksel ürünü olan mısırın ülkede önemli miktarda üretilmesine ve ülkenin 2010 yılında 23,3 milyon ton mısır üretimiyle dünyanın 6. büyük mısır üreticisi olmasına rağmen Meksika, uygun iklim şartları sebebiyle tropikal meyve ve sebze önemli bir karşılaştırmalı üstünlüğe sahiptir.

Sanayi Sektörü

Otomobil

Meksika'nın en önemli sanayi kolunu, otomotiv sanayi oluşturmaktadır. Nitekim Meksika, 2011 yılında dünyanın en fazla motorlu araç üreten 8. ülkesi olmuştur. Ülkede otomotiv sanayinin itici gücü, yabancı sermaye yatırımlarıdır. Söz konusu yatırımlar her ne kadar NAFTA'nın yürürlüğe girdiği 1994 yılından sonra artmışsa da, ülkeye daha 1930'lu yıllarda General Motors, Ford ve Chrysler; 1960'larda ise Nissan ve Volkswagen yatırım yapmıştır. Daha sonra Toyota, Honda, BMW ve Mercedes-Benz firmaları da Meksika'da yatırım yapan önemli otomotiv markaları arasına katılmıştır. Söz konusu otomobil endüstrisinin montaja dayalı olmasından ziyade ar-ge faaliyetlerini de içermesi ve aynı zamanda ülkede otomotiv yan sanayisini de canlandırması ile, Meksika açısından genel olarak otomotiv ve ilgili sanayiler, ülkede istihdam ve ihracat anlamında önemli bir yere sahiptir. 2011 yılında otomotiv endüstrisinin doğrudan istihdam ettiği kişi sayısı 509.000, ülkenin otomotiv ürünleri ihracatı ise 64,4 milyar ABD doları olmuştur. 2011 yılında ihracatı yapılan motorlu araç sayısı 2.143.879 adettir.

Elektronik

Meksika elektronik ürünleri imalatında da oldukça önemli bir yere sahiptir. Ülke düz ekran televizyon üretiminde dünyada 1., bilgisayar ve cep telefonu üretiminde dünyada 3. Konuma gelmiştir. Elektronik sanayinde Meksika, ABD piyasasına coğrafi yakınlığı ve NAFTA ile bu ülkeye gümrük vergisi olmadan ihracat yapabilmesi ve ucuz ve eğitilmiş işgücüne sahip olması nedeniyle yabancı sermaye çekmiştir. Ancak, ülkede sadece montaj şeklinde üretim değil, dizayn gibi katma değer oluşturan üretim de yapılmaktadır. Meksika, Çin'den sonra ABD'ye en fazla elektronik ürünler satan ülke durumuna gelmiştir. Meksika'da ayrıca havacılık sanayi, beyaz eşya sanayi, gıda sanayi önemli sanayi dalları olup, Meksika piyasası yanında özellikle ABD piyasasına yönelik üretim yapmaktadırlar. ABD piyasasına üretim yapan ve genellikle ülkenin kuzeyinde faaliyet gösteren sanayi firmaları, "maquiladora" olarak tanımlanmaktadır. Bu firmalar, serbest bölge tarzı bir üretimden ziyade firma bazlı olarak verilen devlet desteği kapsamında hammaddeler açısından gümrük vergisinden muaf tutularak üretim gerçekleştirmekte ve ürünlerini genellikle ABD'ye ihraç etmektedirler.

Petrol ve Madencilik

Meksika'nın en önemli gelir kaynaklarından olan petrol, anayasa gereği devlet mülkiyetindedir ve devlet, petrol ve temel petrol ürünlerinde tek üretici durumundadır. Devlete ait petrol şirketi olan Pemex tarafından, özellikle Meksika körfezinde bulunan zengin petrol yataklarından petrol üretimi ve sonrasında işleme ve petrokimya ürünleri üretimi gerçekleştirilmektedir.

- Dünya ülkelerine yönelik olarak IMF, Dünya Bankası ve OECD raporlarına dayanan verilere göre 2013 yılı itibarıyla Meksika'nın büyüme rakamı 1.1 dir ve 20 ülke arasında Meksika dünya ülkeleri arasında Kişi Başı Milli Gelirde 15. ve Satın Alma Gücü Paritesine göre 12. sıradadır.

TABLO 4- Meksika Sanayi sektöründe Alt sektör Bazında Büyüme (Yüzde olarak Çeyrek dönemler itibarıyla)

Alt Sektör	2009				2010				2011			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Toplam Sanayi Sektörü	-13,3	-15,6	-9,0	-1,3	9,6	14,0	10,0	6,3	7,4	4,6	4,9	4,0
Gıda Sanayi	0,0	-2,3	-0,6	0,7	0,6	2,3	2,4	3,0	2,2	0,4	2,2	1,9
İçecek ve Tütün Sanayi	-0,9	-1,3	1,8	0,1	-4,0	1,3	0,1	0,6	7,4	6,8	2,4	2,5
Tekstil Hammaddeleri	-12,7	-16,4	-9,5	-0,3	11,5	15,4	8,0	5,3	-0,9	-7,6	-6,0	-6,4
Hazır Giyim Dışı Tekstil ve Konfeksiyon	-5,3	-14,8	-3,9	-2,5	3,3	4,9	-0,7	-1,0	3,7	-2,9	-4,2	-6,7
Hazır Giyim	-13,1	-15,9	-8,0	-9,3	6,1	11,7	8,4	-3,5	-2,5	-5,0	-1,3	-2,2
Deri ve Suni Deri Ürünleri (Hazır Giyim Hariç)	-11,6	-13,0	-4,5	4,8	14,7	18,2	9,0	-0,3	1,1	-2,4	-0,7	2,0
Aışap Sanayi	-6,2	-11,6	5,3	-4,7	-0,3	10,1	3,4	12,6	8,7	8,6	8,9	-0,1
Kağıt Sanayi	-0,8	-1,6	-2,3	2,7	5,0	6,3	5,5	1,9	0,1	-1,9	-1,6	0,2
Basın-Yayın ve İlgili Sanayiler	-2,9	-2,6	-5,4	-15,8	6,2	10,7	7,7	14,2	-1,1	-3,3	7,6	6,4
Petrol ve Hidrokarbon Ürünleri	0,4	-5,7	-0,8	-0,1	-2,8	2,3	-3,0	-10,2	-5,0	-9,5	-7,3	3,2
Kimya Sanayi	-5,4	-4,2	-4,7	-1,2	0,4	0,4	-1,8	-3,4	-0,4	0,9	2,5	-0,4
Plastik Sanayi	-13,6	-15,6	-8,7	-0,4	9,4	12,8	8,9	6,3	10,1	7,9	8,1	8,0
Metalik Olmayan Maden Ürünleri	-10,7	-10,4	-7,9	-4,4	-1,1	3,7	2,8	8,3	6,2	3,6	2,4	2,0
Temel Metaller Sanayi	-24,8	-24,4	-17,5	0,9	24,5	14,4	11,3	3,1	3,6	4,2	5,1	6,3
Metal Ürünleri	-16,2	-19,9	-16,8	-10,0	5,0	10,8	12,2	12,2	19,2	9,4	10,4	9,2
Makina ve Ekipman	-17,8	-21,4	-15,6	-11,4	16,6	33,7	40,2	41,8	15,4	11,8	8,9	8,6
Elektronik	-24,2	-17,9	-6,9	3,1	6,5	15,5	12,2	1,4	8,0	1,1	1,1	2,0
Elektrik ve Elektrikli Ürünler	-15,7	-19,6	-15,9	-5,6	5,9	18,1	11,2	7,5	3,0	-1,9	-2,2	-1,3
Ulaşım Araçları	-38,5	-44,6	-24,9	-1,2	53,6	69,3	39,0	20,4	25,1	18,4	16,4	9,7
Mobilya ve İlgili Ürünler	-13,7	-16,5	-5,0	8,4	3,7	10,1	7,6	4,7	-1,2	-4,4	-8,5	10,4
Diğer İmalat Sanayi	3,9	-1,6	-4,8	0,1	-0,1	4,2	3,5	2,7	1,2	2,9	3,3	4,3

Doğrudan Yabancı Yatırımlar

Meksika, korumacı ve ithal ikameci bir ekonomi politikasından dışa açık, ihracata dayalı bir politikayı benimsediği 1980'li yıllardan itibaren doğrudan yabancı yatırıma daha fazla önem vermiş ve özellikle NAFTA'nın imzalandığı 1993 yılından itibaren, ABD piyasası için üretim yapmak isteyen firmalar, yatırım için Meksika'yı tercih etmişlerdir. Meksika'nın coğrafi olarak ABD'ye yakınlığı ve bu ülke ile serbest ticaret anlaşması olması dışında, Meksika'nın liberal, gelişmiş bir ülkede olağan şartlarda görülen ve mülkiyeti güvence altına alan, lojistik altyapısı olan bir ülke olması yabancı yatırımcılara güven vermiş; ayrıca ülkenin, yabancı yatırımcı çekebilmek için yatırım teşvik politikaları benimsemesi, yabancı yatırımı kolaylaştırmıştır.

Tablo 5- Geldiği Ülkeye göre Meksika'ya yapılan doğrudan yabancı yatırım (Milyon ABD Doları)

Ülke	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Toplam	23 882.8	18 654.8	24 827.3	24 385.2	20 180.7	31 785.2	27 239.2	16 315.6	20 868.4	20 356.9
Almanya	599.4	445.9	408.4	334.9	741.0	642.6	646.1	56.7	310.6	328.0
Belçika	108.6	225.7	46.0	-21.0	49.9	232.5	96.6	336.8	40.3	159.5
Brezilya	16.1	19.3	49.7	46.1	49.9	25.0	93.0	127.8	378.7	323.7
Kanada	237.6	304.1	648.9	480.5	633.4	482.4	3 071.7	1 632.8	1 526.2	729.2
Danimarka	208.4	112.2	115.8	40.3	252.7	87.9	75.5	-7.2	-12.8	115.8
İspanya	5 008.0	2 850.0	7 887.2	1 692.7	1 436.3	5 402.3	4 941.0	2 684.3	1 446.4	3 151.7
ABD	13 143.8	8 972.6	9 139.4	11 747.7	12 938.8	13 174.2	11 260.0	7 326.6	5 761.4	10 490.1
Fransa	167.0	560.7	306.7	386.1	156.0	231.8	205.5	266.9	133.1	203.8
Hollanda	1 737.1	773.9	3 378.8	4 013.3	2 807.4	6 633.3	1 855.8	2 235.9	8 926.7	1 450.6
İrlanda	107.2	-3.3	-1.1	25.6	-11.2	80.9	96.4	113.0	93.9	263.6
İtalya	38.2	9.6	178.7	27.3	26.2	47.6	108.6	30.9	43.7	118.3
Japonya	178.6	139.2	391.8	166.3	-1 421.5	395.4	346.4	217.9	225.3	772.6
Lüksemburg	53.9	32.3	34.7	169.2	176.3	539.7	336.5	188.3	363.8	144.2
Birleşik Krallık	1 261.4	1 082.4	307.7	1 349.1	972.0	607.3	1 393.5	364.8	623.1	59.0
Singapur	58.7	6.6	29.9	14.0	63.6	139.0	108.6	256.1	33.2	151.0
İsveç	-88.1	-25.9	408.9	376.5	38.5	25.9	85.7	11.7	375.7	41.4
İsviçre	461.7	2 576.2	1 156.7	323.9	578.3	606.3	224.3	78.9	246.0	1 157.7
Diğer Ülkeler	584.9	573.5	339.4	3 212.9	693.0	2 430.5	2 294.2	393.2	353.0	696.4

Tablo 6- Sektörlere göre yabancı yatırımlar

Yıl	Toplam	Tarım	Sanayi	Hizmetler
2002	23 882.8	98.7	9 875.2	13 908.8
2003	18 654.8	14.7	10 289.7	8 350.4
2004	24 827.3	41.3	14 899.3	9 886.7
2005	24 385.2	15.7	11 747.1	12 622.4
2006	20 180.7	21.2	10 894.5	9 265.0
2007	31 785.2	143.5	18 365.1	13 276.6
2008	27 239.2	51.6	14 212.3	12 975.3
2009	16 315.6	35.6	7 462.9	8 817.1
2010	20 868.4	64.9	13 055.2	7 748.2
2011	20 356.9	22.3	11 744.5	8 590.1

Meksika Dış Ticaret Mevzuatı ve Uygulamaları

Meksika'da dış ticaret mevzuatı, gelişmiş bir ülkede bulunması gerektiği şekilde kanun ve diğer alt mevzuatla tanımlanmış, bugünden yarına değişmeyen kurallardan müteşekkildir. Ayrıca, NAFTA'nın taraflarından biri olarak Meksika, dünyanın en büyük ticaret alanlarından içinde yer almakta ve 2011 yılında yaklaşık 700 milyar ABD doları ticaret hacmine sahip bulunmaktadır. Meksika'nın dış ticaret rejimi, Federal Dış Ticaret Kanunu ile

belirlenmiştir. Bu Kanuna İspanyolca dilinde
<http://www.diputados.gob.mx/LeyesBiblio/pdf/28.pdf>

bağlantısından ulaşılabilir. Dış ticaret ile ilgili yetkili kurum, Meksika Ekonomi Bakanlığıdır. Meksika ithalat rejiminde, ödenmesi gereken gümrük vergisi ve diğer yükümlülükler mevzuatla önceden belirlenmiş durumdadır. Gümrük vergisi oranları, diğer Latin Amerika ülkelerine kıyasla ortalama olarak düşük seviyededir. Meksika'nın gümrük tarifesi genellikle % 5 – 30 aralığındadır. İthalat yapılan ürünlerde, temel gıda maddeleri haricinde % 16 KDV tahsil edilmektedir. Sınır bölgelerine yapılan ithalatlarda KDV % 11 olarak uygulanmaktadır. Alkol ve sigara gibi ürünlerin ithalatında % 25'ten % 160'a varan oranlarda ek vergi tahsil edilmektedir. Meksika'nın gümrük vergileri her ne kadar ortalamada düşük olsa da, özellikle ülkede üretilen tüketim maddelerinin gümrük vergisi yüksektir. Ülkenin ihtiyaç duyduğu yarı mamul ve hammaddeler için ise genellikle gümrük vergisi sıfır veya çok düşük oranlı olarak belirlenmiştir. Prosec isimli sektörel teşvik programı kapsamında olan ve belirli sektörlerde üretim yapan Meksika firmaları, üretimlerinde kullandıkları ve daha çok Meksika'nın ihracat yapan sektörlerinin ihtiyacı olan ithal malzemeler için, ihraç şartı olmaksızın gümrük vergisi indirimi ya da muafiyetinden yararlanmaktadırlar. Dolayısıyla, Meksika'ya ihraç edilecek ürün ile bu ürünü ithal edecek firmanın söz konusu program kapsamına girmesi halinde, gümrük vergisinde indirim ya da muafiyet imkanı doğmaktadır. Meksika'ya mal ihraç ederken, bir gümrük müşaviri firmasını kullanmak zorunlu olup, bu firma aynı zamanda Meksika'ya malın girmesinde büyük fayda ve kolaylık sağlayacaktır. Zira Meksika'da genellikle resmi işlemlerde şekil şartlarının sonuna kadar yerine getirilmesi gerektiğinden ve Meksika gümrük mevzuatı belgeler konusunda çok katı hükümler içerdiğinden, dış ticaret işlemlerine ilişkin belgelerin tam olarak düzenlenmesi ve zamanında sunulması büyük önem taşımaktadır. Söz konusu gümrük müşaviri firma genellikle, malı Meksika'ya ithal eden Meksika firmasının anlaşmalı gümrük müşavirliği firması olmaktadır. Uygulamada Meksika gümrükleri ve gümrük mevzuatı ile ilgili karşılaşılan sorunlar yeterli geçiş süreci tanınmadan ya da önceden haber verilmeksizin yapılan, özellikle şekil şartlarına ilişkin mevzuat değişiklikleri; aynı mevzuat maddesinin değişik gümrük kapılarında farklı yorumlanması ve bu doğrultuda mevzuatta belirtilen standart ve şartların, eşit olmayan bir şekilde uygulanması, özellikle tarımsal ürünlerin Meksika'ya ithalinde gümrüklerde uzun süren ve yorucu süreçlerin yaşanması olarak gözlemlenmektedir.

Tarife Dışı Engeller ve Ürün Standartları

Meksika, diğer Latin Amerika ülkelerinden farklı olarak dış ticarete liberal bir politikaya sahip, dışa açık bir ekonomi olması nedeniyle, dış ticaret ile ilgili uygulamalarda aşırı bir korumacılık refleksi görülmediğinden dolayı, ülkemiz ihracatçılarına etkileyecek derecede tarife dışı engellerin de bulunmadığı belirtilebilir. En başta gelen tarife dışı engel olarak, Meksika Gümrük İdaresinin başta tekstil ve hazır giyim olmak üzere birçok sektör kapsamı ürün ithalatında, referans fiyat uygulamasıdır. Eğer Meksika'ya ithalat sırasında belirtilen mal değeri, referans fiyatından düşük ise, vergilerin hesaplanmasında o ürüne ait referans fiyat dikkate alınmaktadır. Meksika Vergi İdaresi tarafından tekstil ve konfeksiyon sektörlerinde 413, ayakkabı sektöründe 59 tarife satırında uygulanmakta olan referans fiyatı uygulaması, asıl olarak Uzakdoğu menşeli çok düşük fiyatlı ürünlerden kaynaklanan vergi kaybı ve rekabet bozucu etkiyi bertaraf etmek amacıyla başlatılmış olmakla birlikte, halihazırda ilgili kalem ürünlerin tamamı, menşei ülke farkı gözetilmeksizin referans fiyat uygulamasına tabi bulunmaktadır. İlgili eşya için referans fiyatı belirlenirken, uluslararası veri kaynakları ve Meksika'daki muhtelif sektörel örgütlerden gelen bilgiler esas alınmakta ve eşyanın üretimi

ve ticaretinde söz konusu olan faktörlerden, işçilik, navlun, sigorta vs. gibi kalemler dikkate alınmayarak sadece en önemli hammadde girdisinin uluslararası değeri dikkate alınmaktadır. Örnek vermek gerekirse; kumaş söz konusu olduğunda kullanılan iplik, gömlek söz konusu olduğunda kullanılan kumaş, ayakkabı söz konusu olduğunda kullanılan kösele ve derinin uluslararası piyasadaki ortalama değeri dikkate alınmaktadır. Referans fiyat uygulamasına tabi kalemler ve uygulanan referans fiyatları, ülkeye ait Resmi Gazete’de yayımlanmamakta ve üçüncü taraflarla paylaşılmamaktadır. Bunun nedeni olarak, yapılmakta olanın bir risk yönetimi olduğu ve uygulamanın muhatabı olan gerek ihracatçı ülkelerdeki, gerekse Meksika’daki ekonomik operatörlerin fiyat beyanlarında mümkün olduğunca az bilgi sahibi olması ve bunun sonucu olarak da referans fiyat düzeyi ve üstünde fiyatları gümrüklere beyan etmelerini sağlamak amacı gösterilmiştir. Uygulamaya tabi eşya listesi ve referans fiyatlar, elde edilen sonuçlar ve referans fiyat belirlenirken kullanılan hammadde fiyatlarındaki değişimlere göre daralabilecek/genişleyebilecek ve referans fiyatları artabilecek/düşebileceklerdir. Referans fiyat altında bir fiyat beyan edildiğinde, mezkûr fiyatın meşru gerekçeleri belgelendirildiği ve Meksika gümrük teşkilatı ilgili belgelerden kâni olduğu takdirde, referans fiyat yerine beyan edilen fiyat üzerinden vergilendirme yapılacaktır. Bununla birlikte, şimdiye kadarki uygulamada ihmal edilebilir sayıda bu tür örnek söz konusu olmuştur ve Türkiye menşeli ürünlerde ise referans fiyat altında fiyat beyanı olmadığı bilgisi edinilmiştir. Meksika’ya mezkûr sektörlerde mal ihraç eden firmalarımızın, ithalatçı firma tarafından Meksika gümrük idaresine beyan edilen fiyatın açıklaması ile alakalı olabilecek her türlü belgeyi (para transferine ilişkin belgeler, firmalar arasındaki sözleşme, fatura vs.) ibraz etmeleri/hazır bulundurmalarının faydalı olacağı değerlendirilmektedir. Halihazırda tekstil, hazır giyim ve ayakkabı sektörlerinde uygulanan referans fiyatın, önümüzdeki dönemde çelik ürünleri, bisiklet ve oyuncaklarda uygulanmasına yönelik çalışmalar sürmektedir. Meksika makamlarınca, bazı hassas ürünlerin ithalatında ithal lisansı aranmaktadır. İthal lisansı istenen ürünler, periyodik olarak güncellendiğinden, ihracatçılarımız Meksika’ya ihracat sırasında, ithalatçı firmanın çalıştığı gümrük müşavirliği firmasından ya da Ticaret Müşavirliğimizden ithal lisansı konusunda bilgi alması önerilebilir. Örneğin silah ve mühimmat ithalatında Meksika Ekonomi Bakanlığınca; bazı deri ürünleri, taze ya da donmuş et ve tarımsal makine ithalatında Meksika Tarım Bakanlığınca; sağlık malzemesi, ilaç, çeşitli kozmetik malzemeleri ve çeşitli işlenmiş gıda ürünlerinde Meksika Sağlık Bakanlığınca ithal lisansı alınması şartı bulunmaktadır. İthal lisansı gerektiren ürünlerin Meksika’ya kargo ile gönderilen küçük miktardaki numuneleri için de ithal lisansını içeren gümrük rejimi uygulanmaktadır. Kargo ile gönderilen bu tür mallar ile sıvı, gaz ve toz halinde maddelerin, ithalat işlemlerini yürüten gümrük müşaviri firma tarafından ithalat işlemleri yapılmaktadır. Bu ürünler ile ilgili olarak muayene, tetkik ve laboratuvar masrafları çıkarılabilmektedir. Meksika’ya ihraç edilen ve Meksika piyasasında perakende olarak satılacak mallarda İspanyolca dilinde etiket bulunması zorunludur. Meksika’da ürün ve hizmet standartları ve bu standartlara uyumluluk konusunda, Federal Metroloji ve Standardizasyon Kanunu², yasal çerçeveyi oluşturmaktadır. Ülkede üretilen ürünler yanında, Meksika’ya ithal edilen ürünler de zorunlu standartlara uymak zorundadır. Meksika’da zorunlu standartlar (NOM) ve gönüllü ya da zorunlu olmayan standartlar (NMX) olmak üzere iki tür standart uygulanmaktadır. Zorunlu standartlar genellikle ürün güvenliği, sağlık, çevre, telekomünikasyon, kullanıcıya yönelik bilgi ve enerji verimliliği alanlarında uygulanmaktadır. İthal edilecek mallardan zorunlu standartlara tabi olanların, ilgili zorunlu standarda uygunluğunun belgelendirilmesi gerekir. Bunun için ithal edilecek mal, uygunluk değerlendirmesine tabi tutulmalıdır. Uygunluk değerlendirmesi devlet kurum ya da kuruluşu ya da akredite edilmiş özel kuruluşlarca yapılmaktadır. Zorunlu

olmayan standartlar (NMX) ise geliştirmek ve bilgi vermek amacıyla kullanılmaktadır. Meksika Ekonomi Bakanlığı bünyesinde <http://www.economia-noms.gob.mx/noms/inicio.do> bağlantısında, İşpanyolca dilinde olmak üzere zorunlu standartlar görülebilmekte ve mal bazında arama yapılabilmektedir. Zorunlu olmayan standartlar ise <http://normas.economia.gob.mx/normasmx/index.nmx> bağlantısında yine İşpanyolca dilinde arama yapılarak görülebilmektedir.